

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie miasta i gminy Górzno w 2023 roku

1. Wprowadzenie

1.1 Cel przygotowania analizy

Niniejszy dokument stanowi roczną analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie miasta i gminy Górzno sporządzoną w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych miasta i gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

1.2 Podstawa prawna sporządzenia analizy.

Analizę sporządzono na podstawie art.3 ust. 2 pkt 10 w związku z art. 9 tb ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 399 ze zm.)

Ponadto powołano się ta takie akty prawne jak:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz.U. 2021 poz. 1530),
- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. 2020 poz. 10).

2. Źródła powstawania odpadów komunalnych

Głównym źródłem powstawania odpadów komunalnych na terenie miasta i gminy Górzno są nieruchomości zamieszkałe (gospodarstwa domowe) oraz nieruchomości niezamieszkałe takie jak obiekty użyteczności publicznej (szkoły, przedszkola, urząd, remizy OSP, posterunek policji), infrastruktury (obiekty handlowe, usługowe, zakwaterowania), cmentarz, parkingi, przystanki, niezamieszkałe nieruchomości na których powstają odpady itp.

3. Liczba mieszkańców na terenie miasta i gminy Górzno.

Zgodnie z danymi na dzień 31.12.2023 r. pochodzącymi z rejestru miasta i gminy Górzno liczba mieszkańców stale i czasowo zamieszkujących wynosiła 3904 osób z czego 1420 osób zamieszkiwało na terenie miasta Górzno, a 2484 osób na obszarach wiejskich. Liczba mieszkańców ustalona na podstawie danych pochodzących ze złożonych przez właścicieli nieruchomości deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na dzień 31.12.2023 r. wyniosła 3299 osoby: 1239 osoby z terenu miasta, 2060 osób z obszarów wiejskich.

4. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy

Z uwagi na fakt, że zawarcie umowy na odbiór odpadów ciąży na właścicielach nieruchomości faktycznie zamieszkujących na terenie miasta i gminy Górzno występują różnice ilością osób zameldowanych a ilością osób objętych gminnym systemem gospodarowania odpadami. Wynikające między innymi z faktu podejmowania nauki poza miejscem stałego meldunku przez uczniów i studentów, czy zatrudnienia osób czynnych zawodowo poza terenem miasta i gminy Górzno. Według posiadanych danych 1190 właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych zawarło taką umowę. Szacuje się jednak, że około 5 % podmiotów nie wypełniło tego obowiązku. Burmistrz Miasta i Gminy Górzno wykorzystując środki przewidziane w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach podejmuje czynności mające na celu ustalenie osób, podmiotów na których ciąży obowiązek ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami.

5. Sposoby postępowania z odpadami komunalnymi.

W 2023 roku odpady komunalne z terenu miasta i gminy Górzno odbierane były w postaci selektywnie zbieranych odpadów komunalnych.

Odpady komunalne zbierane były do indywidualnych pojemników lub worków. Worki do segregacji odpadów zabezpieczył odbiorca odpadów Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Lipnie. Właściciele nieruchomości zaopatrywali się we własnym zakresie w pojemniki do selektywnie i nieselektywnie zbieranych odpadów komunalnych oraz w worki na odpady zmieszane. Odpady przekazywane do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych były dostarczane przez właścicieli nieruchomości we własnym zakresie. Ponadto odpady wielkogabarytowe odbierane były z punktu wyznaczonego w każdym sołectwie w czasie objazdowej zbiórki bądź bezpośrednio z terenu danej nieruchomości w przypadku niemożności dostarczenia ww. do wskazanego miejsca odbioru. Odpady budowlane zbierane były do worków typu BIG-BAG lub przeznaczonych do tego kontenerów.

6. Ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Ilość odpadów podana w niniejszej analizie wynika z otrzymanych sprawozdań za 2023 r. złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

W 2023 r. z terenu miasta i gminy Górzno zostało odebranych 622,1400 Mg zmieszanych odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01, które zostały przekazane do następujących instalacji: 618,4600 Mg do Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych w Lipnie, sortownia odpadów: ul. Wyszyńskiego 56,87-600 Lipno, a 3,6800 Mg do MBT Regionalny Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „Rypin” Sp. z o.o., Puszcza Miejska 24,87-500 Rypin.

Masa odpadów, powstałych po sortowaniu zmieszanych (niesegregowanych) odpadów komunalnych odebranych, przekazanych do składowania: 3,3200 Mg odpadów o kodzie 19 12 12 (frakcji powyżej 80 mm). Z czego 1,5200 Mg wytworzonych w MBT Regionalny Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „Rypin” Sp. z o.o., Puszcza Miejska 24,87-500 Rypin przekazanych na składowisko Regionalny Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „Rypin” Sp. z o.o., Puszcza Miejska 24,87-500 Rypin, 1,8000 Mg wytworzonych w Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Lipnie, ul. Wyszyńskiego 56,87-600 Lipno przekazanych na składowisko odpadów komunalnych w Lipnie, ul. Wyszyńskiego 56,87-600 Lipno oraz 31,4960 Mg o kodzie 19 05 99 (frakcji o wielkości co najmniej od 0 do 80 mm) wytworzonych w Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów

Komunalnych w Lipnie, ul. Wyszyńskiego 56,87-600 Lipno przekazanych na składowisko odpadów komunalnych w Lipnie, ul. Wyszyńskiego 56,87-600 Lipno.

Masa bioodpadów stanowiących odpady komunalne: 66,0800 Mg odpadów o kodzie 20 01 08 przekazanych do Regionalnej Instalacji Przetwarzania w Lipnie poddanych procesowi recyklingu lub odzysku substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania).

7. Możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Na terenie miasta i gminy Górzno nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych.

Zgodnie z ustawą o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. jako przetwarzanie rozumie się procesy odzysku lub unieszkodliwiania, w tym przygotowanie poprzedzające odzysk lub unieszkodliwianie. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych związane są z ich zagospodarowaniem w poszczególnych instalacjach do odzysku (głównie instalacje mechaniczno-biologiczne przetwarzania odpadów komunalnych) lub unieszkodliwianiem (między innymi składowanie odpadów na składowiskach). W myśl art. 9 e ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości obowiązany jest do przekazywania odebranych niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych bezpośrednio do instalacji komunalnej. Kierując się zasadą bliskości wyrażoną w art. 20 ust.1,2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach odpady w pierwszej kolejności poddaje się przetwarzaniu w miejscu ich wytworzenia uwzględniając hierarchię sposobów postępowania z odpadami. Odpady, które nie mogą być przetworzone w miejscu ich powstania przekazuje się do najbliższych położonych miejsc, w których mogą być przetworzone. Takimi punktami są między innymi : Regionalny Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „RYPIN” Sp. z o.o., Puszcza Miejska 24 ,87-500 Rypin oraz przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych, ul. Wyszyńskiego 47, 87-600 Lipno do których to trafiają odebrane odpady. Zgodnie z art.18 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, odpady powinny być w pierwszej kolejności poddawane odzyskowi, a składowane powinny być wyłącznie te odpady, których unieszkodliwienie w inny sposób było niemożliwe. Ponadto w myśl art. 105 ust.1 tejże ustawy odpady przed ich umieszczeniem na składowisku poddaje się procesowi przekształcania fizycznego, chemicznego, termicznego lub biologicznego, w celu m.in. ograniczenia zagrożenia dla ludzi i środowiska, a także objętości składowanych odpadów. W związku z powyższym zgodnie z ustawą o odpadach cały strumień zmieszanych odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 powinien być przekazywany na sortownie odpadów, a następnie tylko frakcje pod kodem (19) nie nadające się do odzysku, powinny być przekazane do składowania –jednak tylko na instalacje RIPOK. Ww. działania zostały podjęte i zrealizowane na obszarze miasta i gminy Górzno w 2023 roku.

8. Łączna ilość wytworzonych odpadów komunalnych.

Na terenie miasta i gminy Górzno w 2023 roku wytworzono 1052,3200 Mg odpadów komunalnych w tym zebrano w PSZOK-u 95,2200 Mg odpadów.

Masa odebranych odpadów z terenu miasta i gminy Górzno z podziałem na odebrane z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych oraz PSZOK z uwzględnieniem rodzaju odpadu wg kodu oraz sposobu ich zagospodarowania.

ODPADY ODEBRANE Z NIERUCHOMOŚCI ZAMIESZKAŁYCH I NIEZAMIESZKAŁYCH

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych przekazanych do zagospodarowania [Mg]	Sposób zagospodarowania odebranych odpadów komunalnych
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	622,1400	R12
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	2,1200	R12
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	30,4400	R12
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	212,1400	R12
15 01 07	Opakowania ze szkła	5,0400	R12
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23, 20 01 35	0,3200	R12
16 01 03	Zużyte opony	0,2800	R5
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	18,5400	R12
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	66,0800	R3
SUMA			
957,1000			

ODPADY ODEBRANE Z PSZOK

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa zebranych odpadów komunalnych przekazanych do zagospodarowania [Mg]	Sposób zagospodarowania zebranych odpadów komunalnych
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	4,1600	R12
16 01 03	Zużyte opony	9,3200	R5
20 01 11	Tekstylia	31,0800	R12
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23, 20 01 35	1,3600	R12
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	49,3000	R12
		SUMA	
		95,2200	

R3-Recykling lub regeneracja substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania),
 R5-Recykling lub odzysk innych materiałów nieorganicznych,
 R12-Wymiana odpadów w celu poddania ich któremukolwiek z procesów wymienionych w pozycji R1-R11,

Oprócz odpadów komunalnych na terenie miasta i gminy Górzno zostało zebranych 34,82 Mg odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

-17 01 01 -Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów 2,50 Mg odebrane z PSZOK,

-17 09 04- Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03 32,32 Mg.

9.Uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.

Gminy są obowiązane osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej:

35% wagowo - za rok 2023;

Poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oblicza się zgodnie ze wzorem:

$$P = \frac{Mr}{Mw} \times 100\%$$

gdzie:

P – oznacza poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, wyrażony w %,

Mr – oznacza łączną masę odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi, wyrażoną w Mg.

Do łącznej masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi, oznaczonej symbolem „Mr”, zalicza się:

- odpady komunalne z grupy 15 oraz z grupy 20, z wyjątkiem odpadów o kodach 20 02 02, 20 03 04 i 20 03 06,

- odpady powstałe z przetworzenia odpadów komunalnych, o których mowa powyżej.

Mw – oznacza łączną masę wytworzonych odpadów komunalnych, wyrażoną w Mg.

Do łącznej masy wytworzonych odpadów komunalnych, oznaczonej symbolem „Mw”, zalicza się odpady komunalne z grupy 15 oraz z grupy 20, z wyjątkiem odpadów o kodach 20 02 02, 20 03 04 i 20 03 06.

$$P = \frac{368,4490}{1042,7200} \times 100\% = 35,3354\% \quad \text{na obszarze miasta i gminy Górzno w 2023 roku.}$$

Mr – na obszarze miasta i gminy Górzno w 2023 roku.

15 01 01 Opakowania z papieru i tektury 85,4470 Mg

15 01 02 Opakowania z tworzyw sztucznych 110,0900 Mg

15 01 03 Opakowania z drewna 54,4310 Mg

15 01 04 Opakowania z metali 4,8470 Mg

15 01 05 Opakowania wielomateriałowe 2,1020 Mg

15 01 07 Opakowania ze szkła 51,2730 Mg

20 01 11 Tekstylna 15,4830 Mg

20 01 36 Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23, 20 01 35 4,4560 Mg

19 12 01 Papier i tektura 3,6250 Mg

19 12 02 Metale żelazne 0,4160 Mg

19 12 07 Drewno inne niż wymienione w 19 12 06 26,1290 Mg

19 12 08 Tekstylna 10,1500 Mg

Razem-368,4490 Mg

Mw- na obszarze miasta i gminy Górzno w 2023 roku.

15 01 01 Opakowania z papieru i tektury 2,1200 Mg

15 01 02 Opakowania z tworzyw sztucznych 34,6000 Mg

15 01 06 Zmieszane odpady opakowaniowe 212,1400 Mg

15 01 07 Opakowania ze szkła 5,0400 Mg

20 01 08 Odpady kuchenne ulegające biodegradacji 66,0800 Mg

20 01 11 Tekstylnia 31,0800 Mg

20 01 36 Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23, 20 01 35 1,6800 Mg

20 03 01 Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne 622,1400 Mg

20 03 07 Odpady wielkogabarytowe 67,8400 Mg

Razem- 1042,7200 Mg

10. Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów wytworzonych na terenie gminy.

Odpady powstałe z przetwarzania odpadów komunalnych z grupy 15 i grupy 20 przekazane do termicznego przekształcania.

19 12 12 – inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 -26,4850 Mg

Zebrane i odebrane odpady z grupy 15 i z grupy 20:

15 01 01 – Opakowania z papieru i tektury – 2,1200 Mg

15 01 02 – Opakowania z tworzyw sztucznych – 34,6000 Mg

15 01 06 – Zmieszane odpady opakowaniowe – 212,1400 Mg

15 01 07 – Opakowania ze szkła – 5,0400 Mg

20 01 08 – Odpady kuchenne ulegające biodegradacji – 66,0800 Mg

20 01 11- Tekstylnia–31,0800 Mg

20 01 36 - Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35 – 1,6800 Mg

20 03 01 – Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne – 622,1400 Mg

20 03 07 – Odpady wielkogabarytowe – 67,8400 Mg

Razem- 1042,7200 Mg

Udział odpadów komunalnych przekazanych do termicznego w stosunku do odebranych i zebranych odpadów komunalnych.

$$\text{Udział wyrażony w (\%)} = 26,4850 \text{ z } 1042,7200 = 2,54 \%$$

11. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarką odpadami na terenie miasta i gminy Górzno:

- prowadzenie oraz wspieranie działań edukacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami komunalnymi,
- zakup kontenerów przeznaczonych do zbiórki odpadów w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów (PSZOK),
- budowa nowego PSZOK-u.

12. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem, unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami.

Wpływy z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2023 r. wyniosły:

- 1 185 789,94 zł (jeden milion sto osiemdziesiąt pięć tysięcy siedemset osiemdziesiąt dziewięć złotych 94/100).

Koszty odbioru odpadów z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych poniesione na rzecz Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych w Lipnie w 2023 r. wyniosły 1 293 791,86 zł (jeden milion dwieście dziewięćdziesiąt trzy tysiące siedemset dziewięćdziesiąt jeden złotych 86/100).

Pozostałe koszty :

- wynagrodzenia i składki 32 143,56 zł (trzydzieści dwa tysiące sto czterdzieści trzy złote 56/100),
- opłaty bankowe 11 400,00 zł (jedenaście tysięcy czterysta złotych 00/100),
- opłaty pocztowe 3 175,20 zł (trzy tysiące sto siedemdziesiąt pięć złotych 20/100),
- odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych 894,33 zł (osiemset dziewięćdziesiąt cztery złote 33/100)

Suma kosztów 1 341 404,95 zł (jeden milion trzysta czterdzieści jeden tysięcy czterysta cztery złote 95/100).

13. Podsumowanie i wnioski

Zgodnie z art.6c ust.1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy są obowiązane do zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy. Ust. 2 ww. artykułu stanowi, że rada gminy może, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, postanowić o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne. Uchwałą Nr XXIV/134/2012 z dnia 28 grudnia 2012 r. Rada Gminy w Górznie

postanowiła o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne. Realizując ustawowe obowiązki Miasto i Gmina Górzno dostosowało swój system gospodarki odpadami komunalnymi do obowiązujących regulacji.

Na uwagę zasługuje również fakt, że zgodnie z u.c.p.g. (art.3b ust 1) gminy są zobowiązane zwiększać wymagany do osiągnięcia poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych do co najmniej 65 % wagowo za 2035 r. i lata kolejne. W osiągnięciu tego celu wydatny udział muszą mieć zarówno działania podejmowane przez władze samorządowe jak i proekologiczna postawa mieszkańców gminy.